

JAKINTZAGAIA: MARRAZKETA ARTISTIKOA

- KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK
- DESKRIPTORE OPERATIBOAK (FUNTSEZKO KONPETENTZIAK)
- OINARRIZKO JAKINTZAK

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK	EBALUAZIO IRIZPIDEAK: Marrazketa artistikoa I	EBALUAZIO IRIZPIDEAK: Marrazketa artistikoa II	Deskriptore operatiboak
1. Marrazketa ezagutza, komunikazio eta adierazpen tresna moduan ulertzea, sortzen duen esanahien aniztasuna kultura eta arte aberastasunaren iturri lez baloratuz eta jakin-mina, errespetua eta irizpide propioa erakutsiz, hainbat proposamen plastikotan irudikapen-aniztasuna balioesteko eta haren kontserbazioa sustatzeko. (Azalpena)	1.1. Marrazketa mundua ezagutzeko eta ulertzeko bitartekotzat hartzea, ekimenez, jakin-minez eta errespetuz gogoeta eginez adierazpen kultural eta artistiko desberdinetan duen presentziari buruz. 1.2. Hainbat diziplina-esparrutan marrazketaren erabilera alderatzea, sormen-prozesuetan esku hartzen duten moduei buruzko azterketa autonomia eta eztabaida konstruktiboa eginez. 1.3. Kultura- eta arte-ondarearen sustapena eta kontserbazioa gizakiarentzat funtsezkotzat hartzea, ondare unibertsal gisa duen garrantziari buruzko irizpide pertsonalak defendatuz eta argudiatuz.	1.1. Marrazketak hainbat adierazpen kultural eta artistikotan duen presentzia irizpide propioz aztertzea, horien arteko erlazioak ezarri, eta kultura- eta arte-aberastasun gisa sortutako esanahiak baloratuz. 1.2. Marrazketa hizkuntza grafiko intelektualizatu nola bihurtzen den ikustea, hainbat diziplinaesparrutako ekoizpenen azterketa kritikoa eginez. 1.3. Kultura- eta arte-aniztasuna eta adierazpenaskatasuna defendatzea, modu aktiboan, kritikoan, konprometituan eta errespetuz arrazoitutako eta argudiatutako diskurtsoa eginez.	HKK1. HK1. HK3. DK3. KAKK1. KAKK 2
2. Askotariko ekoizpen plastikoak jarrera ireki, kritiko eta gogoetsuz aztertzea, horietan dauden	2.1. Jarrera ireki eta gogoetsuarekin, hainbat proposamen artistikoren hizkuntzak eta elementu plastikoak arakatzea, historian zehar joeretan izan diren aldaketak ulertuz, eta hiztegia eta	2.1. Hainbat proposamen artistikoren hizkuntzak eta elementu plastikoak jarrera ireki, kritiko eta gogoetsuz aztertzea, askatasunean eragindako sorkuntza baloratuz eta mezuen intenzionalitateak aurreiritzirik gabe	HKK1. DK3. HK1. HK3.

hizkuntza, teknikak, prozedurak, funtzio esanguratsua eta adierazkortasuna ezagutuz, prestakuntza artistikoa zabaltzeko, ikusizko kontzientzia hartzeko eta plazer estetikoa garatzeko. (Azalpena)	terminologia espezifikoak behar bezala erabiliz. 2.2. Hainbat adierazpen kultural eta artistiko aztertzea, marrazketak adierazpen horietan betetzen duen zeregina ulertuz eta gizarteari erronka sortzaile eta estetikoek dakarkioten aberastasun kulturala eta artistikoa baloratuz.	identifikatuz, hiztegi eta terminologia espezifikoak behar bezala erabiliz. 2.2. Marrazketa ideiak eta irudimena bistaratu eta gauzatzeko elementu egokia zergatik den arrazoituta ulertzea eta azaltzea, horrela, arteegitatea interpretatzeko gaitasuna sustatzea lortuz.	KAKK2.
3. Marrazketa eta honen tresnak eta hizkuntzak erabiltzea, errealtatea aztertuz, interpretatuz eta ulertuz, honen irudikapen grafiko objektiboa eta adierazkorra bultzatzeko, sentsibilitatea, irudimena eta sormena sustatzeko, eta hazkunde pertsonala eta artistikoa bultzatzeko. (Azalpena)	3.1. Oinarrizko baliabideen (puntua, lerroa, forma) eta horien sintaxiaren adierazpen-aukerak sentiberatasunez eta irudimenez esperimentatzea, sorkuntza grafikoaren prozesua hobetuz. 3.2. Errealtatea bozeto edo zirriborroen bidez aztertzea, interpretatzea eta grafikoki irudikatzea, tresna egokiak erabiliz eta berezko, bat-bateko eta sormenezko adierazpena garatuz.	3.1. Norberaren errealtatea bozeto edo zirriborroetan grafikoki birsortzea, behaketa xehetik zein norberaren irudimenetik abiatuz, eta adierazpen pertsonal eta espontaneoak erabiliz. 3.2. Modu pertsonalean, formen eta testuren adierazpen-aukerak aztertuko dituzten obra grafikoak egitea, zuzentasunez eta trebetasunez.	STEM2. KPSII1. 1, KPSII1. 2, HK1, KAKK 3. 1,
4. Material, teknika eta euskarri desberdinekin modu irudimentsu, berritzaile eta arakatzailean esperimentatzea, norberaren gorputza barne, proposamen artistiko garaikideetan duen	4.1. Marrazkiak egiteko berezko aztarna eta keinuak ezartzea, materialen, tekniken eta euskarrien erabilera tradizionala manipulazio pertsonal eta berritzailearekin konbinatuz. 4.2. Konposizio bidimentsionalak, figuratiboak edo abstraktuak egitea, espazioaren pertzepzioa eta antolamendua arakatuz, eta norberaren	4.1. Aurrez esperimentatutako materialak, teknikak eta euskarriak gauzatze grafiko propioetan integratzea, gorputzak bere burua adierazteko baliabide eta modu gisa eskaintzen dituen aukerekin batera. 4.2. Hiru dimentsioko espazioa grafikoki birsortzea, bi dimentsioko edo hiru dimentsioko arte-ekoizpenetan, hainbat bitarteko eta teknika erabiliz, eta sakonerako	STEM2. KPSII1. 1, KPSII1. 2, HK1, KAKK3. 1. KAKK 3. 2

garrantzia aztertuz, marrazketaren keinua eta espazioaren jabetzea norberaren onarpenerako eta adierazpen bide bezala aurkitzeko. (Azalpena)	adierazpen-asmorako egokienak diren teknika, material eta euskarriak arakatuz	efektuekin modu ireki eta irudimentsuan esperimentatuz.	
5. Praktika artistikoa adierazpen moduan balioestea, kultura-erreferenteak jarrera ireki eta aktiboz ikertuz, sorkuntza berrien berezko zati bezala, kultura-identitateak ekoizpenen aberastasun gisa duen garrantzia balioesteko. (Azalpena)	5.1 Norberaren intereseko arte-erreferenteetan eraginak eta loturak aktiboki aztertzea, aberasteko iturri gisa baloratuz eragin horiek. 5.2. Norberaren marrazki eta sorkuntza grafikoetan norberaren intereseko arteerreferenteetan erabilitako prozedurak edo teknikak txertatzea, sormen-praktika adierazpeneta komunikazio-bitarteko autonomo gisa erabiliz, eta errealtatearekin elkarreragiteko gaitasuna garatuz.	5.1. Obra garaikideetan dauden arteerreferenteak modu aktiboan eta irekian ikertzea, kultura-herentziaren garrantzia aitortuz. 5.2. Praktika artistikoan norberaren sentimenduak eta emozioak adieraztea, ingurunearen eta bere intereseko obra artistikoen esplorazioa abiapuntutzat hartuz.	STEM2. DK3. KPSII1. HK1, HK3. KAKK 2, KAKK 3.1.
6. Ekoizpen grafiko adierazkorrak eta sortzaileak egitea, hizkuntza grafikoaren elementuek eta haien antolamenduak estilo pertsonal baten definizioan duten garrantzia baloratuz, eta lanean ahalegina eta jarraitutasuna erakutsiz, beren ekoizpenen	6.1. Ikusmen-pertzepzioaren mekanismoak, horien legeak eta printzipioak ezagutzea eta erabiltzea, baita espazioko elementuen osaera eta antolamendua ere, horien aplikazioetan interesa agertuz eta komunikazio- eta/edo adierazpen-asmoekin aplikatuz. 6.2. Norberaren irudikapenetan hizkuntza grafikoaren elementuekin esperimentatzea, marrazketa artistikoaren trazua eta keinua sartuz	6.1. Formak, horien tipologia, konbinazio posibleak eta hiri-inguruneetan edo ingurune naturaletan dauden espazio negatiboak eta positiboak grafikoki irudikatzea, nahita egindako eta hautazko azterketa baten bidez. 6.2. Irudikapen grafikoetan trazu eta keinu pertsonal bat definitzea, lanean konstantzia aplikatuz, sorkuntza-prozesuan eskuaren eta garunaren artean sortzen den konexioa hobetzen saiatuz.	STEM2. KAKK3.1, KAKK3. 2, KAKK4. 1, KAKK 4. 2.

komunikazio eta adierazpen ezaugarrietan aurrera egiteko, eta trazu eta keinu pertsonala lortzeko. (Azalpena)	adierazpen- eta komunikazio-arrasto gisa.		
7. Marrazketako berezko teknikak, tradizionalak zein digitalak, ezagutzea eta horiekin esperimintatzea, beharrezko tresnak, bitartekoak, euskarriak eta aurretiko trebetasunak identifikatuz, eta horiek erabiltzean pentsamendu dibergentea garatuz, ekoizpen grafikoak egitean modu arduratsuan, berritzailean, iraunkorrean eta sortzailean integratzeko. (Azalpena)	7.1. Ikus-proposamen berberari soluzio grafiko desberdinak eta sortzaileak proposatzea, ikonikotasun-maila desberdinak erabiliz, beharrezko tresnak, bitartekoak eta euskarriak identifikatuz, aukeraketa arrazoituta eta errespetuarekin justifikatuz, erabileran berrikuntza bilatuz eta ingurumeneari duen eragina kontuan hartuz. 7.2. Errealitatearen interpretazio grafiko pertsonalerako tresnarik, bitartekorik eta euskarriak egokienak trebetasunez eta iraunkotasunaren ikuspegitik hautatzea eta erabiltzea, berezko sormen-asmoari hobeakien laguntzen dioten argi-ilunaren eta kolorearen adierazpen-balioak erabiliz.	7.1. Errealitatearen irudikapenerako soluzio alternatiboak eta sortzaileak proposatzea, ikonikotasun-maila desberdinetan, pentsamendu dibergentea erakutsiz, hautatutako tresnak, bitartekoak eta euskarriak behar bezala eta iraunkotasunetik abiatuta erabiliz, eta norberaren adierazpen-asmoetara egokitutako azken emaitza aktiboki bilatuz. 7.2. Tresnen erabileran berritzea, segurtasunez; ingurumen-inpaktua eta toxikotasuna, bitartekoak eta euskarriak errealitatearen edo barne-munduaren interpretazio grafikoetan kontuan hartuz, eta norberaren sormen-asmoari hobeakien laguntzen dioten argi-ilunaren eta kolorearen adierazpen-balioak erabiliz.	DK2, STEM4, KPSII1. 1, KPSII5, HK4, KAKK 4. 1, KAKK 4.2.
8. Eskuratutako ezagutzak eta trebetasunak aberastea, akatsa hobetzeko eta ikasteko modutzat hartuz, oroimena eta oroitzapen bisuala garatuz, irudikapen grafikoko erronka berriei sormenez eta	8.1. Aukeratutako eredu grafiko irudikatzea, akatsa hobetzeko modu gisa onartuz, haren ezaugarri adierazgarrienak hautatuz eta abstraituz, haren azterketatik eta analitikatuz abiatuta. 8.2. Enkoadraketa, ahokadura eta perspektiba erabiltzea irudikapen grafikoko problemak ebazteko, bolumenak eta multzoak osatzen duen	8.1. Behatutako errealitatea grafikoki interpretatzea, jasotako informazioa abstraituz eta oroimena eta oroitzapen bisuala lantzeko interesa jarritz. 8.2. Adierazpen grafiko pertsonaletan eta sortzaileetan sakoneko perspektiba-efektuak lortzea, proportzioak eta argi-kontrasteak kontuan hartuz, eta perspektiba hiru dimentsionaltasuna birsortzeko metodo gisa baloratuz.	STEM4, KPSII 1. 1, KPSII 5, HK1, KAKK 4. 1, KAKK 4.2.

eraginkortasunez erantzuteko. (Azalpena)	espazioa interes handiz aztertuz.		
9. Proiektu grafiko kolaboratiboak sortzea, diseinua eta prozesua planteatutako diziplinaren berezko beharretara egokituz, eta modu arduratsuan, sortzailean, jarrera positiboarekin eta errespetuarekin lagunduz haren plangintzan eta hura gauzatzean, balizko erronka profesionalei segurtasun handiagoz aurre egiteko eta proposamen horiek dakarten aberastasuna balioesteko. (Azalpena)	9.1. Marrazketa artistikoarekin lotutako lanbideen adibideak identifikatzea, eskaintzen dituzten aukerak eta sormenak lanean duen balio erantsia ulertuz, eta norberaren iritzia arrazoituz eta errespetuz adieraziz. 9.2. Diziplina-esparru jakin batean kokatutako proiektu grafiko kolaboratibo bat planifikatzea eta egitea, erantzukizunak hartuz eta besteen iritzia errespetatuz, marrazketa artistikoaren eta haren baliabideen adierazpen-balioak interes handiz erabiliz. 9.3. Proiektu grafiko partekatu bat planifikatzean eta egitean sortutako zailtasunak aztertzea, akatsa hobetzeko eta ikasteko tresnatzat hartuz.	9.1. Marrazketa artistikoarekin lotutako lanbideen adibideak ezagutzea, eskaintzen dituzten aukerak eta sormenak lanean duen balio erantsia arrazoituz eta errespetuz argudiatuz. 9.2. Produkzio grafiko bat modu kolaboratiboan diseinatzea eta sortzea, lan-metodo koherente bat planifikatuz eta marrazketa artistikoaren adierazpen-balioak aplikatuz. 9.3. Proiektu grafiko partekatu guztien erronkei erabakitasunez eta jarrera positiboz aurre egitea, besteen ekarpenak errespetatuz, planifikatutako lan-prozesua eta egindako aldaketak ebaluatuz, baita azken emaitza ere.	STEM2, STEM 3, KPSII1.1, KPSII 3.1, KPSII 3.2, EK1, EK3, KAKK 4. 1, KAKK 4. 2.

DESKRIPTORE OPERATIBOAK (FUNTSEZKO KONPETENTZIAK) Batxilergokoak

(HKK) HIZKUNTZA-KOMUNIKAZIORAKO KONPETENTZIA

HKK1: Euskaraz eta gaztelaniaz hitz egiten du, ahoz, idatziz, siglen bidez z edo multimodalki, jariatasunez, koherentziaz, zuzentasunez eta testuinguru

(KE) KONPETENTZIA ELEANIZTUNA

KE1: Arintasunez, egokitasunez eta zuzentasunez erabiltzen ditu hizkuntza bat edo gehiago, familiar hizkuntzaz eta hizkuntza ofizialez gain, bere komunikazio-beharrei bat-batean eta autonomiaz erantzuteko, eremu

sozial eta akademikoetara egokituz, eta elkarrekintza komunikatiboetan parte hartzen du, lankidetzan eta errespetuz, informazioa trukatzeko, ezagutza sortzeko eta iritziak argudiatzeko nahiz pertsonen arteko harremanak ezartzeko eta zaintzeko.

HKK2: Hainbat eremutako ahozko, idatzizko eta multimodalezko edo zeinuzko testuak euskaraz zein gaztelaniaz, jarrera kritikoz ulertzen, interpretatzen eta baloratzen ditu, eta arreta berezia jartzen du testu akademikoetan eta komunikabideetako testuetan, hainbat testuingurutan modu aktiboan eta informatuan parte hartzeko eta ezagutza eraikitzeko.

HKK3: Hainbat iturritatik datorren euskarazko eta gaztelaniazko informazioa modu autonomoan aurkitu, hautatu eta kontrastatzen du, eta, horretarako, haren fidagarritasuna eta egokitasuna ebaluatzen ditu irakurketa-helburuen arabera, manipulatzeko eta desinformatzeko arriskuak saihestuz, eta ezagutza bihurtzen du, modu argi eta zorrotzean komunikatzeko, ikuspegi sortzaile eta kritikoa hartuz, jabetza intelektuala errespetatzearekin batera.

HKK4: Autonomiaz irakurtzen ditu literaturako lan garrantzitsuak euskaraz eta gaztelaniaz, eta erlazionatzen ditu bere testuinguru soziohistorikoarekin, aurreko eta ondorengo literatura-tradizioarekin eta haren ondareak gaur egun duen arrastoa aztertuz, obren interpretazio arrazoitua eraikitzeko eta partekatzeko, asmo literarioko lanak sortu eta birsortzeko eta pixkanaka mapa kultural bat osatzeko.

HKK5: Komunikazio-praktikak bizikidetzaren demokratikoaren, gatazkak elkarriketaren bidez kudeatzearen eta pertsona guztien eskubideberdintasunaren zerbitzura jartzen ditu, erabilera diskriminatzaileak eta sexistak saihestuz eta baztertuz, bai eta botere-abusuak ere, komunikazio-sistemak modu eraginkorrean eta

pertsonaleko, sozialeko, hezkuntzako eta profesionaleko egoera testuinguru desberdinetan.

KE2: Bere esperientzietatik abiatuta, banakako hizkuntza-errepertorioa modu sistematikoan zabaltzeko eta aberasteko estrategiak garatzen ditu, modu eraginkorrean komunikatzeko eta, aldi berean, hizkuntzen arteko ezagutzak eta komunikazioa transferitzeko.

KE3: Ikastetxean eta ingurunean dagoen hizkuntzaeta kultura-aniztasuna ezagutzen eta kritikoki baloratzen du, eta bere garapen pertsonalean integratzen du, aniztasun horrekiko errespetuzko jarrera erakusten du eta hizkuntzak kultura-ondare gisa baloratzen ditu

etikoan erabil daitezten eta euskararen ohiko erabilerarekiko jarrera proaktiboa izan dadin laguntzeko.

(STEM) MATEMATIKARAKO KONPETENTZIA eta ZIENTZIA, TEKNOLOGIA ETA INGENIERITZARAKO KONPETENTZIA

STEM1: Arrazoiketa matematikoaren berezko metodo inдукtiboak, deduktiboak eta logikoak erabiltzen ditu, baita metodo zientifikoaren arrazoiketa hipotetiko-deduktiboa ere, aukeratutako modalitatearen berezko egoeretan, eta problemak ebazteko hainbat estrategia hautatu eta erabiltzen ditu, jarraitutako prozesua eta soluzioak kritikoki aztertuz eta prozedura birformulatuz, beharrezkoa izanez gero.

STEM2: Pentsamendu zientifikoa erabiltzen du aukeratutako modalitatearekin zerikusia duten fenomenoak ulertzeko eta azaltzeko, eta ezagutza konfiantza du, garapen-motor gisa. Horretarako, galderak egiten ditu eta hipotesiak formulatzen, kontrastatzen edo egiaztatzen ditu behaketaren, esperimentazioaren eta ikerketaren bidez. Halaber, lanerako egokiak diren tresnak erabiltzen ditu, zehaztasunaren eta egiazkotasunaren garrantzia balioesten du, eta eredu zientifikoarekiko ondorio oinarrituak eta koherenteak ateratzen ditu, erabilitako metodoen irismenari eta mugei buruzko jarrera kritikoa erakutsiz.

STEM3: Proiektuak planteatu eta garatzen ditu, behar edo arazo bati irtenbidea emango dioten produktuak elkarlanean sortzeko eta/edo erabiltzeko prototipoak edo ereduak diseinatuz eta sortuz, talde osoaren parte-hartzea saiatuz, sor daitezkeen gatazkak modu baketsuan konponduz, ziurgabetasunaren aurrean egokituz eta lortutako produktua proposatutako helburuen, iraunkortasunaren eta gizartean duen eragin eraldatzailearen arabera ebaluatuz.

(KD) KONPETENTZIA DIGITALA

KD1: Bilaketa aurreratuak egiten ditu, eta Interneten bilaketa-motorrek nola funtzionatzeko duten ulertzen du, baliozkotasun-, kalitate-, gaurkotetasun- eta fidagarritasun-irizpideak aplikatuta, emaitzak modu kritikoki hautatuta eta informazioa modu egoki eta seguruan biltegitatuta, erreferentzia egiteko eta ondoren berrerailetzeko.

KD2: Eduki digitalak sortzen, integratzen eta berregiten ditu, banaka edo taldeka, segurtasunneurriak aplikatuz eta, une oro, egiletza digitaleko eskubideak errespetatuz, bere baliabideak zabaltzeko eta ezagutza berria sortzeko.

KD3: Gailu digitalak, tresnak, aplikazioak eta lineako zerbitzuak hautatu, konfiguratu eta erabiltzen ditu, eta ikaskuntza digitaleko bere ingurune pertsonalean txertatzen ditu, komunikatzeko, lankidetzan aritzeko eta informazioa partekatzeko. Horretarako, haien ekintzak, presentzia eta ikusgarritasuna modu arduratsuan kudeatzen ditu sarean, eta herritartasun digital aktibo, zibiko eta gogoetatsua gauzatzen du.

KD4: Arriskuak ebaluatzen ditu eta neurriak aplikatzen ditu teknologia digitalak erabiltzean gailuak, horien pribatutasuna eta besteena, datu pertsonalak, osasuna eta ingurumena babesteko, eta teknologia horien erabilera kritikoki, legala, segurua, osasungarria eta iraunkorra egiten du.

KD5: Konponbide teknologiko berritzaileak eta iraunkorrak bilatzen ditu bere kabuz bere arazo eta behar digital zehatzetarako, bere gaitasun digitala hobetzeko modu gisa, eta teknologia mota horien bilakaera

baloratzen du ikuspegi jasangarri eta etikotik.

STEM4: Ikerketa zientifikoen eta teknikoen elementu garrantzitsuenak argi eta zehatz interpretatzen eta transmititzen ditu, hainbat formatutan (grafikoak, taulak, diagramak, formulak, eskemak, sinboloak, hizkuntza matematiko-formala...), kultura digitala etikaz eta erantzukizunez baliatuz, zientziak eta teknologiak bizi-baldintzetan egiten duten ekarpena modu kritikoan baloratzeko eta ezagutza berriak partekatzeko eta eraikitzeke.

STEM5: Osasun fisikoa eta mentala sustatzeko eta ingurumena eta izaki bizidunak babesteko zientifikoki oinarritutako ekintzak planifikatzen eta abiarazten ditu, kontsumo arduratsua eginez, etikaren eta segurtasunaren printzipioak aplikatuz, balioa sortzeko eta bere ingurunea modu jasangarrian eraldatzeko, tokiko eremuan eta eremu globalean konpromisoak hartuz, herritartasun arduratsua gauzatuz.

STEM6: Ikerketa zientifikoak eta bere aplikazio eta aurrerapen zientifiko-teknologikoek gizartearen garapenean eta orainak eta etorkizunak planteatzen dizkieten erronken aurrean erabaki arrazoituak hartzean jokatzeko duten papera argudiatzen du.

(KPSII) KONPETENTZIA PERTSONALA, SOZIALA ETA IKASTEN IKASTEKOAK

KPSII1.1: Baikortasuna, erresilientzia, autoeraginkortasuna eta helburuen bilaketa modu autonomoan indartzen ditu, ikaskuntza eraginkorra izan dadin.

KPSII1.2: Nortasun autonomoa garatzen du, eta aldaketak, parte-hartze soziala eta bere jarduera propioa modu konstruktiboan kudeatzen ditu bere bizitza zuzentzeko.

KPSII2: Bizimodu jasangarria modu autonomoan hartzen du eta norberaren

(HK) HERRITARTASUNERAKO KONPETENTZIA

HK1: Bere nortasunaren dimentsio sozial, historiko, zibiko eta moralari buruzko gertaerak, arauak eta ideiak aztertzen ditu, bere heldutasun pertsonala eta soziala sendotzen laguntzeko, herritarren kontzientzia eta kontzientzia arduratsua lortzeko, autonomia eta espiritu kritikoa garatzeko, eta besteeikiko eta ingurunearekiko elkarrekintza baketsua eta errespetuzkoa ezartzeko.

HK2: Europako integrazio-prozesuari, Espainiako Konstituzioari, Autonomia Estatutuari, giza eskubideei eta norberaren historia eta

eta besteen ongizate fisiko eta mentalari erantzuten dio, gizartean mundu osasuntsuago bat eraikitze laguntza bilatuz eta eskainiz.

KPSII3.1: Besteen emozioekiko eta esperientziekiko sentsibilitatea erakusten du, eta taldeak pertsonengan duen eraginaz jabetzen da, nortasun enpatiko eta independentea sendotzeko eta bere adimen emozionala garatzeko.

KPSII3.2: Zereginak, baliabideak eta erantzukizunak modu orekatuan banatzen ditu talde batean, helburuen arabera, eta ikuspegi sistemikoa bultzatzen du, helburu partekatuak lortzen laguntzeko.

KPSII4: Hainbat iturritatik datozen datuak, informazioa eta ideiak alderatu, aztertu, ebaluatu eta laburbiltzen ditu, ondorio logikoak modu autonomoan lortzeko eta horien fidagarritasuna baloratzeko.

KPSII5: Epe luzera, ezagutza eraikitze laguntza eta prozesuak planifikatzen ditu, eta ezagutzaren eremuak erlazionatzen ditu, ezagutza hori transmititzeko, ideia sortzaileak proposatzeko eta arazoak autonomiaz ebazteko aukera emango dioten ikaskuntza-prozesu autoerregulatuak garatzeko.

(EK) EKINTZAILTZA- KOMPETENTZIA

EK1: Beharrak eta aukerak ebaluatzen ditu eta erronkei aurre egiten die, zentzu kritiko eta etikoarekin, iraunkortasuna ebaluatuz eta, ezagutza tekniko espezifikotatik abiatuta, ingurunean izan dezaketen inpaktua egiaztatuz, testuinguru lokaletara zein globaletara zuzendutako ideia eta irtenbide berritzaileak aurkezteko eta gauzatzeko, proiektu profesional ekintzailea duten eremu pertsonal, sozial eta akademikoan.

EK2: Norberaren eta besteen indarguneak eta ahuleziak ebaluatu eta

kulturaondareari buruzko printzipioak, idealak eta balioak ezagutu, aztertzen eta aplikatzen ditu hainbat testuingurutan, modu kritiko kontsekuentean, eta, aldi berean, talde-jardura guztietan parte hartzen du printzipio eta prozedura demokratikoetan, berdintasunarekiko konpromiso etikoan, gizarte-kohesioan, garapen iraunkorrean eta munduko herritarren lorpenean oinarritutako jarrerarekin.

HK3: Funtsezko eta gaurkotasuneko arazo etiko eta filosofikoen aurrean iritzia proposa eta arrazoiak hartzen du, balio, sinesmen eta ideien aniztasunari elkarriketaren aldeko jarrerarekin aurre eginez, diskriminazio eta indarkeria mota guztiak baztertuz, eta emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna eta erantzunkidetasun eraginkorra aktiboki sustatuz.

HK4 : Gure bizimoduaren eta ingurunearen arteko interdependentzia- eta ekomendetasunharremanak aztertzen ditu, eta, horretarako, giza ekintzen aztarna ekologikoaren azterketa kritikoa egiten du, eta konpromiso etiko eta ekosozial arduratsua erakusten du Garapen Iraunkorrerako Helburuak eta klima-alaketaren aurkako borroka lortzera bideratutako jardura eta ohiturekin.

(KAKK) KONTZIENTZIA ETA ADIERAZPIDE KULTURALERAKO KOMPETENTZIA

KAKK1: Edozein garaitako kultura- eta arteondarea hausnartu, sustatu eta kritikoki baloratzen du, ondare horren berezitasunak kontrastatuz eta bere nortasunetik abiatuz, aniztasunari datxekion adierazpen-askatasuna, berdintasuna eta aberastea defendatzeko

KAKK2: Ondarearen hainbat adierazpen artistiko eta kulturalen berezitasunak eta intentzionalitateak ikertzen ditu, harrera aktiboko eta

hausnartzen ditu, autoezagutza- eta autoeraginkortasun-estrategiak erabiliz, ezagutza ekonomiko eta finantzario espezifikoak barneratzen ditu, eta tokiko testuingurueta eta testuinguru globalera transferitzen ditu, lankidetzak eta talde-lana arinduko duten estrategiak eta trebetasunak aplikatuz, beharrezko baliabideak bildu eta optimizatzeko, ekintzara esperientzia edo ekimen ekintzaile baliotsua eramango dutenak.

EK3: Ideia eta konponbide berritzaileak sortzeko prozesua gauzatzen du, eta erabakiak hartzen ditu, zentzu kritiko eta etikoarekin, proiektuak planifikatzeko eta kudeatzeko ezagutza tekniko espezifikoak eta estrategia arinak aplikatuz. Halaber, egindako prozesuari eta lortutako emaitzari buruzko gogoeta egiten du, besteentzako balioaren azken prototipo bat egiteko, arrakastaren eta porrotaren esperientzia kontuan hartuta, ikasteko aukera bat baita.

gozameneko jarrera baten bidez, horiek gauzatzeko testuinguru, eta euskarri desberdinak bereiziz eta aztertuz, bai eta horiek ezau dituzten lengoaia eta elementu tekniko eta estetikoak ere.

KAKK3.1: Ideiak, iritziak, sentimenduak eta emozioak sormenez eta espiritu kritikoz adierazten ditu, bere ekoizpen kultural eta artistikoak zorroztasunez eginez, modu aktiboan parte hartzeko giza eskubideen sustapenean eta praktika artistikoaren ondoriozko identitate pertsonalaren sozializazio- eta eraikuntzaprozesuetan.

KAKK3.2: Ea deskubritzen duen autoadierazpena, gorputz-interakzioaren eta hainbat tresna eta lengoaia artistikorekin esperimentatzearen bidez, eta ea aurre egiten dien egoera sortzaileei, jarrera enpatiko eta kolaboratiboarekin, autoestimularekin, ekimenarekin eta irudimenarekin.

KAKK4.1: Sormenez hautatzen eta integratzen ditu hainbat bitarteko eta euskarri, bai eta teknika plastikoak, ikusizkoak, ikus-entzunezkoak, soinuak edo gorputzezkoak ere, proiektu artistiko eta kultural iraunkorrak diseinatzeko eta ekoizteko, eta eskaintzen dituzten garapen pertsonal, sozial eta laboralerako aukerak aztertzen ditu, interpretazioaz, egikaritzeaz, inprobisazioaz edo konposizioaz baliatuta.

KAKK4.2: Bere ezagutzak, trebetasunak eta jarrerak planifikatu, egokitu eta antolatzen ditu, sormenez eta eraginkortasunez erantzuteko ekoizpen kultural edo artistiko indibidual edo kolektibo batetik eratorritako jarduerai, lengoaia, kode, teknika, tresna eta baliabide plastiko, bisual, ikus-entzunezko, musikal, gorputzezko edo eszenikoak erabiliz, prozesua zein azken produktua baloratuz eta eskaintzen dituzten aukera pertsonal, sozial, inklusibo eta ekonomikoak ulertuz.

A multzoa. Orokorrak.

Ekimena, jakin-mina, errespetua eta irizpide propioa.

Aniztasunaren balorazioa aberastasun kultural eta artistikoaren iturri gisa.

Kultura eta arte-ondarearen sustapena eta kontserbazioa

Marrazketa, gizartea ezagutzeko tresna bezala. Jarrera irekia, kritikoa, gogoetatsua eta positiboa.

Plazer estetikoaren gaitasunaren garapena

Sentsibiltatea, irudimena eta sormena lkerketa eta berrikuntza

Enpatia eta ikuspuntu diferenteen balorazioa.

Autoadierazpena, autonomia, autokonfiantza, autoestimua, onarpen pertsonala.

Kulturaherentziaren balioespena

Ahaleginaren eta jarraitatutasunaren balorazioa lanean

Pentsamendu dibergentearen garapena Ingurumen-iraunkortasuna.

Akatsa hobetzeko eta ikasteko modutzat hartzea.

B multzoa. Marrazketaren kontzeptua eta historia

Marrazketa behaketako, gogoetako, irudimeneko, irudikapeneko eta komunikazioko prozesu interaktibo gisa.

Marrazketa artean: Antzinarotik arte garaikideraino. Hainbat sortzaileraren lanik adierazgarrienak.

Marrazketa, hainbat prozesu artistikoren zati moduan. Diziplina- eta ikus-esparruak: arte plastikoak eta ikusizkoak, diseinua, arkitektura, zientzia eta literatura. Marrazketarekin lotutako lanbideak.

C multzoa. Adierazpen grafikoa eta bere oinarrizko baliabideak

Marrazketaren terminologia eta materialak.

Puntuaren aukera plastikoak eta adierazkorrak.

Lerroa: trazua eta grafismoa. Tramak.

Forma: tipologia, aplikazioak eta konbinazioak.

Formen eta horien eraldaketan hastapena: forma, elementuen eta erlazioen egitura erant ulertuta.

Formen espazio negatiboak eta positiboak
Ikus- eta ukipen-ehunduraren hastapena.
Irudiaren ikonikotasun-mailak.
Bozetoa edo zirriborroa. Ahokadura eta marrazketa naturalaren hastapena.
Argazkigintzarekiko erlazioaren hastapena
Barneko, kanpoko, hiriko eta naturako espazioen hastapena.
Geometriaren eta naturaren hastapena.
Teknika grafiko-plastikoak, lehorrak eta hezeak.
Material grafiko plastikoak. Segurtasuna, toxikotasuna, ingurumen-inpaktua eta jasangarritasuna.

D multzoa. Espazioaren pertzepzioa eta antolamendua

Ikusmen-pertzepzioaren oinarriak.
Gestalt-en psikologiaren printzipioak.
Ilusio optikoak.
Konposizioa metodo gisa. Konposizio-oreka. Ikusizko norabideak. Aplikazioak.
Ikusizko sintaxiaren antolamendu-sistemak. Aplikazioak.
Perspektibaren bidez espazioa irudikatzearen hastapena. E. D. Argia, argi-iluna eta kolorea.
Argia eta bolumena.
Argi eta argiztapen motak.
Tonuaren eta argi-ilunaren balorazioa.
Monokromia, bikromia eta trikromia. Kolorearen oinarritzko aplikazioak marrazketan.

E. Teknologia eta tresna digitalak.

Pintura eta marrazketa digitaleko programen hastapena.
Marrazketa bektoriala.
Adierazpen artistikorako irudiak editatzeko tresnak.
Mugimenduan dagoen marrazketaren hastapena

F multzoa. Proiektu grafiko kolaboratiboak.

Proiektu grafiko kolaboratiboetan zereginen banaketa: hautaketa-irizpideak, eskatutako trebetasunetatik eta proiektuaren beharretatik abiatuta.

Erantzukizunak hartu eta besteen iritzia errespetatu.

Proiektu grafikoen faseak.

Hainbat diziplinatarako egokitutako marrazketaren teknikak, erremintak, bitartekoak eta euskarriak hautatzeko estrategiak.

Proiektu grafikoen faseak eta emaitzak ebaluatzeko estrategiak.

GINARRIZKO JAKINTZAK: MARRAZKETA ARTISTIKOA II

A multzoa. Orokorrak.

Ekimena, jakin-mina, errespetua eta irizpide propioa.

Aniztasunaren balorazioa aberastasun kultural eta artistikoaren iturri gisa.

Kultura- eta arteondarearen sustapena eta kontserbazioa

Marrazketa, gizartea ezagutzeko tresna bezala.

Jarrera irekia, kritikoa, gogoetatsua eta positiboa.

Plazer estetikoaren gaitasunaren garapena

Sentsibiltatea, irudimena eta sormena lerketa eta berrikuntza

Enpatia eta hainbat ikuspunturen balorazioa.

Autoadierazpena, autonomia, autokonfiantza, autoestimua, onarpen pertsonala.

Kulturaherentziaren balioespena

Ahaleginaren eta jarraitutasunaren balorazioa lanean

Pentsamendu dibergentearen garapena Ingurumen-iraunkortasuna.

Akatsa hobetzeko eta ikasteko modutzat hartzea.

B multzoa. Marrazketaren kontzeptua eta historia

Marrazketa artearen historian zehar. Hainbat sortzaileraren lanik adierazgarrienak.

Marrazketarekin lotutako lanbideak.

Irudikapen objektibotik subjektibora.

Bauhaus eta diseinua.

Marrazketa adierazpen artistiko garaikide gisa. Espazioan marraztu.

C multzoa. Adierazpen grafikoa eta bere oinarritzko baliabideak

Oroimena eta oroitzapen bisuala.

Formak eta horien eraldaketa: forma, elementuen eta erlazioen egitura gisa ulertuta.

Formen espazio negatiboak eta positiboak Ikus- eta ukipen-ehundura.

Teknika grafiko grafiko-plastikoak, tradizionalak, alternatiboak eta digitalak.

D multzoa. Marrazkia eta espazioa

Lerroa, marrazketa eta hiru dimentsiotasuna.

Perspektiba. Marrazketa artistikoan irudikapen-sistemen aplikazioa. Naturalaren enkoadraketa eta marrazketa. Argazkigintzarekin erlazioa.

Barneko, kanpoko, hiriko eta naturako espazioak.

Geometria eta natura.

E. Argia, argi-iluna eta kolorea.

Itzalezadura eta orbana.

Eskalak eta gako tonalak.

Kolorearen nolakotasunak eta erlazioak. Kolore-kontrastea. Kolore lokala, tonala eta girokoa. Kolorearen erabilerak marrazketan.

Kolorearen dimentsioak. Aplikazio praktikoak.

Perspektiba atmosferikoa.

Lerroari lotutako kolorea. Arte optikoa eta geometrikoa.

F multzoa. Giza irudia.

Gizakiaren irudikapena historian zehar. Kanona eta proportzioa. Edertasun-estereotipoak hainbat garaitan.

Anatomia artistikoari buruzko oinarritzko nozioak.

Naturalaren oharra. Eskortzoaren azterketa eta irudikapena.

Erretratua. Aurpegierak eta espresioak.
Giza gorputza euskarri eta adierazpen artistikoko tresna moduan.

G. Proiektu grafiko kolaboratiboak.

Proiektu grafiko kolaboratiboetan zereginen banaketa: hautaketa-irizpideak, eskatutako trebetasunetatik eta proiektuaren beharretatik abiatuta.
Erantzukizunak hartu eta besteen iritzia errespetatu.
Proiektu grafikoen faseak.
Hainbat diziplinatarako egokitutako marrazketaren teknikak, erremintak, bitartekoak eta euskarriak hautatzeko estrategiak.
Proiektu grafikoen faseak eta emaitzak ebaluatzeko estrategiak.

** Legearen arabera, asteriskodunak ezinbestekoak dira.
Jakintza guztiak oinarritzkoak dira, baina asteriskodunak, ezinbestekoak.*

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOEN AZALPENA

1. Marrazketa ezagutza, komunikazio eta adierazpen tresna moduan ulertzea, sortzen duen esanahien aniztasuna kultura eta arte aberastasunaren iturri lez baloratuz eta jakin-mina, errespetua eta irizpide propioa erakutsiz, hainbat proposamen plastikotan irudikapen-aniztasuna balioesteko eta haren kontserbazioa sustatzeko.

Gizarteek munduaren irudikapenak egiten dituzte, hainbat adierazpen-bide erabiliz, eta horiek berezko nortasuna eta hausnarketa-prozesua sortzen dute, eta, aldi berean, kultura- eta arte-aniztasun zabala. Ildo horretan, marrazketa gizarte ororen pentsamoldeetako bat da, eta, horregatik, edozein leku eta garaitako adierazpen kultural eta artistikoetan duen presentzia identifikatzeak ikasleei laguntzen die hura ezagutza-, komunikazio- eta adierazpen-tresna unibertsal gisa baloratzen. Aldi berean, kultura-aniztasunaren garrantzia aberastasun-iturri bezala uler dezakete, haren sustapenaren eta kontserbazioaren garrantzia baloratuz.

Ahozko, idatzizko ekoizpenen eta/edo ekoizpen multimodalen bidez marrazketarenerabilera-aniztasuna arte-eremu desberdinetan alderatzeak eta balioesteak, modu arrazoituan eta partekatuan, ikasleengan haren hizkuntzak eta teknikak ezagutzeko eta esploratzeko jakin-mina eragin behar du; horretarako, ikasleek haren funtzioei eta intentzionalitatei buruzko azterketa kritikoa eta iritzi propioa izan behar dute.

2. Askotariko ekoizpen plastikoak jarrera ireki, kritiko eta gogoetatsuz aztertzea, horietan dauden hizkuntza, teknikak, prozedurak, funtzio esanguratsua eta adierazkortasuna ezagutuz, prestakuntza artistikoa zabaltzeko, ikusizko kontzientzia hartzeko eta plazer estetikoa garatzeko.

Harrera artistiko osoa egiteko, edozein proposamen kulturalen aurrean kokatu behar da, baita proposamen garaikideen aurrean ere, jarrera irekiarekin eta sormen-prozesu orotan beharrezkoak diren hizkuntza, baliabideak eta teknikak ahalik eta gehien ezagututa.

Prozesu horretan zehar sortzen diren zailtasun plastikoak antzemateak prozesua baloratzen lagunduko du. Gainera, ekoizpen plastiko orotan dagoen adierazkortasun grafikoaren azterketa kritiko eta gogoetatsua, ahozko, idatzizko ekoizpenen eta/edo ekoizpen multimodalen bidez, lagungarria izango da ikasleentzat hiztegi eta terminologia espezifikoak behar bezala erabiltzeko. Aztertutako adibideen artean, kultura-aniztasuna eta genero-ikuspegia sartu behar dira, emakumeek egindako ekoizpen artistikoetan eta emakumeek artean izan duten eta duten presentzian fokua jarritz irakasgai honen helburu saihestezina analisisa ezagutzarekin uztartzea da, zailtasunen aurrean jarrera irekia eta errespetuzkoa mantenduz eta, horrela, ikusmen-kontzientzia eskuratzen lagunduz eta, asmo zabalagoarekin edozein adierazpen kultural edo artistikoren aurrean plazer estetikoa garatuz.

3. Marrazketa eta honen tresnak eta hizkuntzak erabiltzea, errealitatea aztertuz, interpretatuz eta ulertuz, honen irudikapen grafiko objektiboa eta adierazkorra bultzatzeko, sentsibilitatea, irudimena eta sormena sustatzeko, eta hazkunde pertsonala eta artistikoa bultzatzeko.

Marrazteak ikusteko eraren zabalera dakar. Munduari buruzko ikerketa bat, eta, aldi berean, munduari buruz egiten dugun interpretazioari buruzko gogoeta bat da. Marrazketa, beraz, errealitatea ulertzeko, aztertze eta interpretatzeko bide artistikorik osatuenetako bat da. Batetik, errealitatea objektiboki ikusteko aukera ematen digulako, eta, bestetik, artistaren berehalako adierazpen zuzena eta haren ikuspegi subjektiboa ahalbidetzen dituelako. Ezaugarri horiek ezagututa, ikasleek beren pentsamendua kanporatzeko erabili ahal izango dute; horrela, beren garapen pertsonala eta artistikoa bultzatuz.

Sormen-prozesu hori bultzatzeko, marrazketaren berezko oinarritzko baliabideen adierazpen-aukerak ezagutu eta aztertu behar dira: puntua, lerroa, forma eta testura, baita bere sintaxia ere. Era berean, oso garrantzitsua da errealitatearen behaketa xehetik abiatuta bozetoak egitea, norberaren irudimena barne har dezakeen adierazpen grafiko pertsonal baterantz aurrera egiteko.

4. Material, teknika eta euskarri desberdinekin modu irudimentsu, berritzaile eta arakatzailan esperimentatzea, norberaren gorputza barne, proposamen artistiko garaikideetan duen garrantzia aztertuz, marrazketaren keinua eta espazioaren jabetzea norberaren onarpenerako eta adierazpen bide bezala aurkitzeko.

Artearen historian zehar, artistek beren lanetan sartu duten esperimentazio etengabearen ondorioz aurrerapen eta eraldaketa nagusiak gertatu dira. Bai une bakoitzean eskuragarri dauden material, teknika eta euskarri dagokienez, bai hirudimentsiokotasunaren irudikapenari edo gizakiaren espazioaz jabetzeari eta bertan kokatzeari dagokienez. Joera artistiko diferentetan eta garai ezberdinetan alde handiak egon arren, espazioaren pertzepzioa eta irudikapena giza irudiaren neurria eskala eta proportzioaren erreferentziaz hartuta egin dela errepikatzen da.

Proposamen artistiko garaikide batzuetan, giza gorputza arte-sorkuntzaren protagonista bihurtu da erreferentziazko muga hori gaindituz. Bai euskarri moduan bai tresna moduan, keinuaren eta aztarnaren adierazkortasuna obraren erdigunera bertara eramanez.

Era berean, bi eta hiru dimentsioko irudikapenaren muga ere gainditu da, espazioa bera bereganatzeko eta esku-hartze artistikoaren beraren euskarri bihurtuz. Esperimentazioak azken adierazpen modu grafiko horiek ikertzea, aurkitzea eta aztertzea berekin dakar. Honek norberaren adierazpena bultzatzea, bere buruarekiko konfiantza eta norberaren onarpena garatzen ditu.

5. Praktika artistikoa adierazpen moduan balioestea, kultura-erreferenteak jarrera ireki eta aktiboz ikertuz, sorkuntza berrien berezko zati bezala, kultura-identitateak ekoizpenen aberastasun gisa duen garrantzia balioesteko.

Edozein lekutako eta garaitako adierazpen kultural eta artistikoak ezagutzeak eta aztertzeak, proposamen batzuek zer eragin izan duten sortzen ari den artistaren kulturaz bestelako kulturetan ulertzea erraztu egiten du. Era berean, hizkuntza plastiko, bisual eta ikus-entzunezkoen (argazkigintza, komikigintza, zinema, publizitatea) arteko loturak ezar ditzakete, eta marrazketak horietako bakoitzean lehen adierazpen-bide gisa duen presentzia azter dezakete. Aldi berean, ikus-kultura bat eratzen da eta sormen-baliabide bakoitzean erabilitako prozeduretan edo tekniketan izandako aurrerapenak deskubritzen dituzte. Gainera, arte-sorkuntza berri orok aurreko erreferenteekin ez duela noiz erabat hausten barneratuta, bere kultura-nortasuna euskarri eta oinarritzat hartzeak bere ekoizpenak aberasteko duen garrantzia balioetsi dezakete.

6. Ekoizpen grafiko adierazkorrak eta sortzaileak egitea, hizkuntza grafikoaren elementuek eta haien antolamenduak estilo pertsonal baten definizioan duten garrantzia baloratuz, eta lanean ahalegina eta jarraitutasuna erakutsiz, beren ekoizpenen komunikazio eta adierazpen ezaugarrietan aurrera egiteko, eta trazu eta keinu pertsonala lortzeko.

Marrazketa errealtatearen behaketa zehatz eta aktibotik abiatzen da. Beraz, abiapuntutzat dugun ikusmen-pertzepzioak nola funtzionatzen duten, honen legeek eta printzipioek, eta espazioan elementuen antolaketa ulertzea funtsezkoa da. Ikasleei hizkuntza grafikoaren elementuak, hauen formak, zeinuak, adierazpen-aukerak eta efektu bisualak ezagutzeak eta erabiltzen jakiteak, marrazketa oinarritzat hartuta, lan-mekanismo bat eraikitzea errazten die. Horrek aukera ematen die irudiak, hauen egiturak eta konposizioa ulertzeko. Horrela, marrazketa formak aztertzeko metodo bihurtzen da, bertan objektuen ezaugarri nabarmenena erakusten da, aldi berean, objektuak gure aurrean beren egia osoan aurkitzen dira, oharkabean pasatzen zena azalduz. Metodo guztiek bezala, marrazketak lanean jarraitutasuna bat behar du. Gure proiektuetan beharrezkoak diren trebetasuna eta gaitasuna marraztuz bakarrik lotzen dira.

Ezagutza-metodoa izateaz gain, marrazketa adierazpen-metodoa da. Haren praktikan aurrera egitean, trazua eta keinua pertsonalagoak bihurtzen dira, gure adierazpen eta komunikazio aztarnak izatera iritsiz. Honi esker, errealtateari buruz dugun ikuspegia eta gure barne-mundua kanporatzea lortzen dugu.

7. Marrazketako berezko teknikak, tradizionalak zein digitalak, ezagutzea eta horiekin esperimintatzea, beharrezko tresnak, bitartekoak, euskarriak eta aurretiko trebetasunak identifikatuz, eta horiek erabiltzean pentsamendu dibergentea garatuz, ekoizpen grafikoak egitean modu arduratsuan, berritzailean, iraunkorrean eta sortzailean integratzeko.

Ikasleek tresnen, bitartekoen eta euskarrien katalogo zabal baten aurretiazko oinarritzko ezagutzak eskuratu behar dituzte, marrazketa-teknika tradizionalekin zein digitalekin esperimintatu ahal izateko. Euren erabilera eta adierazpen-aukerak identifikatu ondoren, une bakoitzean euren helburuetarako egokienak direnak aukera ditzakete, eurekin esperimintatuz eta planteatzen zaizkien irudikapen grafikoetan soluzio alternatiboak arakatzuz. Arlo horretan, halaber, erabiltzen dituzten materialen toxikotasuna eta ingurumen-inpaktua ezagutzea garrantzitsua da, bai hauen ekoizpenari

dagokionez, bai sortzen dituzten hondakinen kudeaketari dagokionez; hori guztia lan-praktika iraunkorrak, seguruak eta arduratsuak lortzeko helburuarekin.

Marrazketa analisi-metodo moduan ez ezik, sormen-hizkuntza gisa ere ezagutzeak irudikapen grafikoetan eman daitezkeen ikonikotasun-mailak, argi-ilunaren eta kolorearen adierazpen-balioak ulertzea dakar. Hasierako asmoarekin bat etorritik, baina sormen-prozesuan aberastuko dituzten aldaketa posibleetara itxi gabe planteamendu desberdin horiek ebatziko dituzten ekoizpen grafikoak sortzeko. Gai bati soluzio desberdinak eta sortzaileak aurkituz eta, horrela, pentsamendu dibergentea garatuz. Ikasleek emaitza pertsonalak lortzeko, teknikarik egokienak hautatu behar dituzte, eta, horrez gain, teknika horien erabilera sortzailea, arduratsua, seguru eta iraunkorra berritu behar dute.

8. Eskuratutako ezagutzak eta trebetasunak aberastea, akatsa hobetzeko eta ikasteko modutzat hartuz, oroimena eta oroitzapen bisuala garatuz, irudikapen grafikoko erronka berriei sormenez eta eraginkortasunez erantzuteko.

Errealitatearen irudikapen grafikoaren prozesuan, ondoren adierazgarriena hautatu eta abstraitzeko ingurua kontzienteki behatu behar da. Hautematen den errealitatea gure burmuinak jasotako informazioaz egiten duen berreraikuntza besterik ez da. Berreraikuntza horretan gure ikusizko oroimenak irudiak gogoratzeko gaitasun moduan ulertuta funtsezko faktore bezala esku hartzen du. Naturaletik marrazten denean, marrazkera eraman nahi den informazioa behatu, aztertu eta gorde egin behar da; horretarako, adierazpen grafikoan funtsezkoak diren trebetasunak oroitzapen bisuala eta oroimena lantzen dira. Ahokaduraren eta enkoadraketaren bidez, informazio hori planoan antolatzen da, eta proportzioak ezartzen dira bai formetan eta objektuetan, bai horiek inguratzen dituen espazioan.

Gainera, marrazteko prozesuan, batetik, akatsa hobekuntza eta ikaskuntza eran hartzen da, eta, bestetik, irudi mentalek, oroitzapenek eta irudimenak parte hartzen dute. Horregatik, ekoizpen grafikoetan, munduaren kanpoko ikuspegia eta interpretazioa ez ezik, barneko ikuspegia ere transmititzen da, eta adierazpen pertsonala eta gainerakoetatik bereizia lortzen da.

9. Proiektu grafiko kolaboratiboak sortzea, diseinua eta prozesua planteatutako diziplinaren berezko beharretara egokituz, eta modu arduratsuan, sortzailean, jarrera positiboarekin eta errespetuarekin lagunduz haren plangintzan eta hura gauzatzean, balizko erronka profesionali segurtasun handiagoz aurre egiteko eta proposamen horiek dakarten aberastasuna balioesteko.

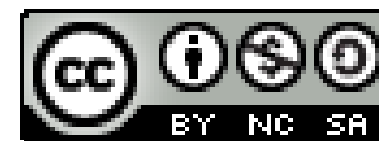
Marrazketa diziplina-esparru askotan dago, hala nola diseinuan, arkitekturan, zientzian, literaturan edo artean. Proiektu zehatz bat modu kolaboratiboan eta helburu zehatz batekin diseinatzeko, plangintza egokia, antolaketa eta zereginen banaketa koherentea ezarri behar dira, diziplina-esparru bati egokitutako edozein proiektu grafiko sortzeak arrisku eta erronka garrantzitsuak bere gain hartzea dakarrela ulertuta. Ikasleak horretaz jabetu behar

dira, eta une oro oso gogoan izan behar dute sortzen ari diren proiektuaren azken asmoa, baita erantzukizunak hartzearen eta besteen iritziak errespetatzearen garrantzia ere. Prozesu hori guztia lagungarria zaie ikasleei jakiteko hasierako plangintza egokitu behar dutela ekoizpenaren diseinuak berak eskatzen dituen zailtasun edo aldaketen aurrean. Era berean, ikasleek beren ideiak partekatzearen garrantzia ulertu behar dute, aurrean izan dezaketen publikoaren aniztasuna eta hedapen egoki baten eragina onartuz.

Sormen-prozesua eta azken emaitza ebaluatzea, akatsa hobetzeko eta ikasteko modutzat hartuta. Praktikara eraman aurretik izan daitezkeen akatsak eta ondo egindakoak aurkitzeak ondorengo sortze eta lantze-prozesua errazten du, hainbat alternatiba eta proposamen sartzea ahalbidetuz, eta, aldi berean, etorkizunean proiektu profesionali aurre egiteko segurtasun handiagoa garatzen du ikasleengan.

[Dokumentu ofiziala. Iturria: Hezigunea](#)

Sergio Tejero, Koldo Mitxelena BHIko "BeA" (Berrikuntza metodologikoaren Arduraduna)-(r)en 'KMk', Creative Commons Aitortu-EzKomertziala-PartekatuBerdin 4.0 Nazioartekoa lizentzia baten mende dago.

Jatorrizko informazioa eta legedia, [Hezigunean](#).